

ITINER

Hit Pajzsa Nemzeti Egylet

Aranybulla emléktúra

	táv	szint	jelzés
Pákozdi, Piedone kocsmája /RAJT/	---	---	---
Pandúr-kő /1. ellenőrzőpont/	3,01	111	S, S▲
Pogány-kő	3,41	148	S▲, Z▲
P+ jelzés	4	148	Z
Z+ jelzés	5,4	150	Z
Anikó-forrás	7,5	214	Z, Z●
Máté kopjafája /2. ellenőrzőpont/	9,8	217	Z●, Z
Aranybulla-emlékmű /3. ellenőrzőpont/	12,3	281	Z, jelzés n.
Pákozdi, Piedone kocsmája KIS-KÖR CÉL	18,3	315	jelzés n.
Kocka /4. ellenőrzőpont/	20,7	422	P+
S jelzés	21,8	426	P+
P● jelzés	23,4	468	P+
Angelika-forrás	25	548	P+, P
Z+ jelzés	26,2	575	P
Likas-kő /5. ellenőrzőpont/	27	611	P, P▲
S+ jelzés	29,3	627	P▲, P
Gyapjas-zsák /6. ellenőrzőpont/	30,4	628	S+
Sukoró	31,3	629	S+
P jelzés	33,6	643	jelzés n.
parkoló	34,5	667	P
1848-as emlékmű	35,2	673	P
Halász csárda /7. ellenőrzőpont/	36,2	676	P
Don-kanyar kápolna /8. ellenőrzőpont/	37,8	708	P
körforgalom	39,6	711	P, jelzés n.
Pákozdi, Piedone kocsmája	40,8	730	jelzés n.

Pákozdi, Piedone kocsmája 07.00-08.00 RAJT:	1.: Pandur-kő Kód:	2.: Máté kopjafája .....
3.: Aranybulla emlékmű /bélyegzés/ 09.00-11.00	Pákozdi, Piedone kocsmája KIS-KÖR CÉL Kód:	4.: Kocka Kód: .....
5.: Likas-kő Kód:	6.: Gyapjas-zsák Kód:	7.: Halász csárda .....
8.: Don-kanyar kápolna /bélyegzés/ 13.00-17.00	Pákozdi, Piedone kocsmája CÉL Célzárás: 18 óra	
Név:		Rajtszám:
Rajt idő:		Célidő:

Rendező telefonszáma: 06-70-942-4410
/Ha feladtad a túrát, vagy problémád van hívj./

Az Aranybulla

„A Szentháromság és oszlohtalan egység nevében. Endre, Isten kegyelméből Magyar-, Dalmát-és Horvátország, Ráma, Szerbia, Galícia örökös királya. Mivel mind országunk nemeseinek, mind másoknak is Szent István királytól alapított szabadsága némely királyok hatalma által, kik néha haragjukban bosszút állottak, néha gonosz emberek hamis tanácsira is hallgattak, vagy saját hasznukat keresték, igen sok részben rövidséget szenvedett: nemeseink fenségünk és elődeink füleit gyakor ízben verdesték kérelmeikkel és folyamodásaikkal országunk javítása iránt. Kik tehát tartozásunkhoz képest az ő kérelmöknek mindenben eleget tenni akarván, megadjuk mind nekik mind országunk egyéb embereinek a szent királytól megadott szabadságot; és országunk állapotának javítására tartozó egyéb dolgokat is üdvösen rendelünk e képen: Rendeljük, hogy évenként a szent király ünnepét hacsak némi súlyos foglalkozás vagy betegség által nem akadályoztatunk Székesfehérvárott tartozunk megülni. És ha mi jelen nem lehetünk a nádor kétségkívül ott leszen helyettünk s képünkben meg fogja hallgatni az ügyeket. Minden nemesek, tetszésök szerint, szabadon oda gyülekezzenek.”

Aranybulla, az oklevéltanban a. m. aranypecsét.

Rendszerint vékony aranylemezekből dobozszerűen van összeállítva.

Hogy össze ne roppanjon, belül pléhvázzal látták el, néha viasszal is kitöltötték.

Aranypecsétet csak uralkodók használtak. Nálunk III. Béla, II. Endre. IV. Béla és Mátyás király egy-két Aranybullája ismeretes. Mellső lapjuk általában a trónuson ülő uralkodót, hátlapjuk pedig a vágásos címerpajzsot ábrázolja.

II. András új berendezkedése, birtokpolitikája, a pénzjövödelmekre építő királyi gazdaságpolitikája, a merániakat előtérbe helyező személyi politikája és a zsidók, szaracénok pénzügyigazgatásban való térnyerése miatt elégedetlenség mutatkozott az országban. A különböző nemesi érdekcsoportok közötti ellentétek kiéleződtek. 1222 elején a birtokadományozásokból nem részesült világi előkelők, bárók kiszorították a hatalomból András régi híveit. Maguk mögött tudhatták a várjobbágyok és a várnépek támogatását és királyi szervienseket: utóbbiak szabad jogállásúak, vagyonosabb rétegük a magánbirtokosoktól való függés elkerüléséért, az uralkodói réteghez tartozás jogi elismeréséért harcolt. Aranybulla a magyar jogtörténelemben II. Endre 1222-i híres törvényének a neve. II. Endre kapkodó kormányával szemben országos elégedetlenség tört ki. Az elégedetlenség lecsillapítására a király 1222 tavaszán a nemességet országgyűlésre hívta össze.

Az ekkor alkotott törvény, (az ú. n. Aranybullát) korlátozza a király jogait.

Megköveteli, hogy a király jó pénzt hozzon forgalomba és azt legalább húsvéttól húsvétig ne változtassa meg, (23. pont), eltiltja a király pecéreit a serviensek birtokain való éléstől, a király disznait a serviensek erdeiből.

Évenként törvényt nap tartását követeli, (1. pont). Követeli a népet sanyargató ispánok elcsapását, (14. pont)., (Az 1222-i országgyűlés követelésére a nádort is elmozdította II. Endre). Kimondja, hogy a serviensek nem függenek az ispántól, (5. pont.) Több tisztséget csak a nádor, az országbíró, a királyi és királynői tárnokmester viselhet, (30. pont). Egész vármegyét ajándékol senki sem kaphat, (18. pont). A szegény népet az urak nem sanyargathatják 113. pont). Védelmezi a törvény a nemességet: idegen nem kaphat semmiféle méltóságot, sem birtokot; csak nemes ember lehet kamaragróf, só- és vámtiszt; a nemes fölött főbenjáró ügyben csak a király ítélhet. Servienseket idézés és ítélet nélkül letartóztatni nem szabad. A serviens adót nem fizet, birtokával szabadon rendelkezik és hadiszolgálatra csak az ország védelmében kötelezhető. A várjobbágyok részére Szt. Istvántól nyert jogait biztosítja, a várnépnek megengedi, hogy az egyházi tizedet terményben fizethesse. Az Aranybulla legnevezetesebb pontja, a 31-ik megengedi a nemességnek a fegyveres ellenállást a királlyal szemben, ha az a törvényeket nem tartaná meg, (Jus resistendi). Ez a pont főleg a XVI. és XVII. sz. rendi és vallási harcaiban vált híressé.

Hit Pajzsa Nemzeti Egylet túramozgalmai:

Várak a Vértesben

Bakony őskori- és középkori várai

Lovagok Útján a Kőszegi-hegységben

Szent István Zarándokút

5 kápolna a Somlón

5 kápolna a Szent György-hegyen

4 kolostor útja a Pilisben

Magas-Bakony Turistája

Várak és vulkánok a Karancs-Medves vidékén

Várak a Keszthelyi-hegységben

Kilátók az Országos Kéktúra mentén

Badacsonyi barangolás

Török építészeti emlékek Magyarországon

Római-kori építészeti emlékek Budapesten

Bencés apátságok, monostorok, emlékhelyek Magyarországon

Az igazolófüzetek ingyen letölthetőek innen:

www.teljesitmenyturazoktarsasaga.hu/turamozgalmak

www.bakonyturistaja.eoldal.hu